

передається граматичними категоріями теперішнього часу, однак прослідковується її спрямованість у майбутнє. Теперішній час у значенні майбутнього супроводжується часовими детермінативами (лексичними елементами з часовим значенням), які вказують, що дія відбуватиметься після моменту мовлення: *Завтра додому їдемо. Іспит складаємо в суботу. Диктант пишемо у п'ятницю*. Актуалізація форми теперішнього часу наміченої дії заснована на волевиявленні мовця, що знаходить своє відтворення в модальних відтінках готовності, рішучості, прагнення до дії, обов'язковості. Завдяки відтінкам модального значення контраст між теперішнім і майбутнім послаблюється. Тотожність системи форм майбутнього часу досоналого виду з формами теперішнього часу кваліфікують як форми „теперішньо-майбутнього” часу. Такі випадки вживання трапляються в підручниках, посібниках, коли описується послідовність дій при виконанні дослідів, вправ: *Подані речення перебудуємо, опускаючи дієслово-зв'язку* (розм.). *Ви складаєте повний протокол загальних зборів студентів вашого факультету, самостійно визначаєте порядок денний* (підр.). *Особові речення замінює неозначено-особовими* (розм.). *Простежуємо, як із втратою підмета неозначено-особові речення набувають невизначеного значення* (підр.).

Отже, на морфологічному рівні функція необхідності представлена формами теперішнього часу, які у відповідних контекстних ситуаціях втрачають своє первинне значення і вживаються в переносному (транспозиції). Характерним для форм теперішнього часу у вираженні необхідності є вживання функція припису, що найчастіше виступає в реченнях та наукових визначеннях.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Бондарко А. В. Вид и время русского глагола: Значение и употребление. – М.: Просвещение, 1971. – 239 с.
2. Бондарко А. В. Модальность // Теория функциональной грамматики: Темпоральность. Модальность. – Л.: Наука, 1990. – С. 59-122.
3. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. – К.: Наукова думка, 1992. – 205 с.
4. Грищенко А. П. Морфологія: Дієслово // Вихованець І. Р., Городенська К. Г., Грищенко А. П. Граматика української мови. – К.: Рад. шк., 1982. – С. 98-118.
5. Мельничук О. С. Развитие структуры слов'янского предложения. – К.: Наукова думка, 1966. – 324 с.
6. Поспелов Н. С. Прямое и относительное употребление форм настоящего и будущего времени глагола в современном русском языке // Исследования по грамматике русского литературного языка. – М.: Просвещение, 1955. – С. 206-246.
7. Русанівський В. М. Структура українського дієслова. – К.: Наукова думка, 1971. – 315 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Ольга Сікорська – викладач кафедри суспільних наук Одеського державного медичного університету.
Наукові інтереси: функціональна граматики української мови.

НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНІ СЛОВОФОРМИ В РОЛІ ІМЕННОЇ ЧАСТИНИ СКЛАДЕНОГО ПРИСУДКА

Олеся СУЛИМА (Київ, Україна)

У статті розглянуто функціонування неспеціалізованих форм іменника (прийменникових і безприйменникових) у ролі основної частини складеного іменного присудка, проаналізовано їхню семантику.

The article deals with functioning of non-specialized forms of nominal (prepositions and non-prepositional) as main part of nominal predicate, analyzes their semantic.

Основну комунікативну функцію мови реалізують засоби мови. Мовні одиниці у своїх первинних функціях можуть зазнавати трансформаційних перетворень, актуалізуючи свої вторинні значення. За словами А.П.Грищенка, “вторинні функції частин мови або ж окремих морфологічних форм у їх межах розвиваються на основі контекстуального вживання і визначаються у відповідному синтаксичному оточенні в межах речення” [4; 6]. Вторинні функції виконують, зокрема, форми непрямих відмінків іменника та прийменниково-відмінкові форми, заміщуючи дієслівну позицію присудка.

Проблема складеного іменного присудка давно привертає увагу мовознавців, однак усе ще недостатньо досліджено функціонування різних дієслів у ролі зв'язки, поділ іменних присудків на складені та складні за наявністю в них допоміжного чи повнозначного дієслова тощо. Суперечливі думки викликає також питання про іменникові словоформи в не притаманній їм предикативній функції (так звані неспеціалізовані форми іменника).

Складені іменні присудки було означено й досліджено О.М.Пешковським, О.О.Потебнею, пізніше типам іменного присудка було присвячено праці П.О.Леканта, М.О.Вінтоніва, вивченню зв'язки – Н.Л.Ковбаси, Л.В.Колеснікової, Н.А.Герасименко, спеціалізованих форм іменної частини присудка – Є.К.Тимченка, Н.О.Веселой, Л.П.Чеснокової. Частково проблеми неспеціалізованих форм торкалися І.Р.Вихованець, М.Я.Плющ. Проте дотепер немає комплексного аналізу, який би висвітлював особливості вживання відмінкових форм у ролі основної частини складеного присудка.

Метою статті є з'ясування особливостей структури складеного іменного присудка, семантики його іменної частини, вираженої неспеціалізованими формами іменника.

Складений іменний присудок являє собою аналітичну сполуку, основною частиною якої є іменна частина мови, а допоміжною – дієслово-зв'язка. Репрезентантом лексичного значення присудка можуть бути всі відмінкові форми іменника (крім кличного). О.О.Шахматов за особливостями зв'язки підмета з присудком виділяв узгоджені й неузгоджені присудки [13; 178]. Узгодженими вважав складені присудки, іменна частина яких виражена формою називного відмінка. Пізніше за участю форм іменної частини у вираженні значення присудка було виділено спеціалізовані й неспеціалізовані форми. Спеціалізованими, тобто такими, що “зумовлені не лексичними і граматичними властивостями і потребами зв'язки, а виконуваною предикативною функцією” [8; 109], називають форми називного й орудного відмінків, а також форм знахідного з прийменником *за*, які деякі мовознавці (Є.К.Тимченко, І.Р.Вихованець) кваліфікують як такий, що “підноситься до первісного присудкового номінативу” [12; 36]. Крім того, саме їх транспозиція в комунікативному акті набуває найбільшої реалізації.

Неспеціалізованими формами іменної частини складеного присудка є словоформи безприйменникових і прийменникових родового, місцевого, давального й знахідного відмінків, а також прийменникового орудного. І.Р.Вихованець акцентує увагу на тому, що всі вони, виступаючи частиною складеного присудка, виконують вторинні, невластиві відмінкові функції [3; 174], які є периферійними, надлишковими. Вони реалізують транспозицію відмінкової форми іменника в дієслівну сферу.

Спеціалізовані форми ґрунтуються на ототожненні: підметові й іменній частині присудка відповідає один означуваний предмет чи явище дійсності: *Він – інженер, Він був інженером, Він став інженером, Він виявився інженером*. Суб'єкт (підмет) відповідає характеристиці, ознаці (присудку). На відміну від них, неспеціалізовані форми позначають нетотожні відношення: *Я у гарячці, Дівчина з косою, Дорога з каменю, Ганна була доброї вдачі*. У цих реченнях кожен іменник граматичної основи позначає окремий предмет характеристики дійсності. О.О.Потебня, досліджуючи окремі значення присудків, зазначав, що відмінкові й прийменниково-відмінкові форми передають ознаку “відомої субстанції” (названої в підметі) “за посередництвом іншої субстанції” [11; 105].

О.М.Пешковський виокремив останній різновид словоформ за їхньою семантичною особливістю як абсолютно тотожні “значення всіх цих [непрямих – О.С.] відмінків і прийменниково-відмінкових форм ... у предикативній і в непередикативній формах” [9; 247].

Виступаючи в ролі основної частини складеного присудка, іменник цілком або частково втрачає предметне значення й “стає виразником не стільки предмета, скільки якості, властивості, що приписуються предметові”, “прагне посісти позицію предиката, оскільки категорія ознаки тісно пов'язана з предикативністю” [5; 10]. Це зумовлено історично: для атрибута (у ролі якого часто виступали короткі форми прикметника або дієприкметника) присудкова позиція була звичною, первинною. Ще О.О.Шахматов зауважував, що “всякі атрибутивні відношення можуть мислитися і предикативно” [13; 179].

Отже, хоча деякі вчені кваліфікують як “предикативне означення”, “другий присудок”, “прив'язковий член” тощо, проте неспеціалізовані форми є рівноправною частиною складеного присудка навіть уже тому, що беруть участь у вираженні стану.

Безприйменникова й прийменниково-іменникова словоформа “становить лексико-граматичну єдність, виражаючи вищий від простого дієслівного присудка ступінь категоризації предикативної ознаки” [10; 49]. На відміну від спеціалізованих форм, неспеціалізовані мають ширший морфологічний вияв і різноманітнішу семантику.

На думку І.Р.Вихованця, відмінкові закінчення й прийменники не є засобом граматичного зв'язку присудка з підметом і роль відмінкових словоформ більш важлива у вираженні узагальнених значень присудка, оскільки “вторинна індивідуальна предикативна функція” словоформи “не відповідає категорії відмінкового значення і перебуває в синтаксичній сфері дієслова”, у яку її переводить дієслівна зв'язка. [3; 170]. Однак М.Я.Плющ слушно зазначає, що в складеному іменному присудку саме відмінкові форми виражають предикативні відношення між підметом і присудком. Зв'язка тільки конкретизує ці відношення в плані часу, модальності й особи [10; 49-50].

Функціонально іменник у присудковій позиції, зберігаючи значення предметності, набуває значення атрибутивності, характеристики, семантика якої залежить від форми відмінка та відношення одного предмета до іншого. Пор.: *Небо без просвітку, Спідниця в клітинку, Ми одного віку* тощо. Більшість таких поєднань становлять фразеологізовані одиниці, що відтворюються в мові як готові словосполучення. В.В.Виноградов зауважував, що подібні стійкі словоформи мають інше значення, ніж значення конкретного іменника або сума значень іменника й прийменника [1; 73]. Стійкість подібних фразеологізованих одиниць досягається завдяки закріпленню їх у функції іменної частини присудка: ...*Бард явно був в ударі* (К.Скрябін).

У вторинних семантико-синтаксичних функціях периферійних відмінків, за словами І.Р.Вихованця, наявні відхилення від категоріального відмінкового значення, різноманітні семантичні нашарування [3; 172]. Відповідно серед неспеціалізованих форм іменної частини спостерігається активація деяких

узагальнених значень, а також їхнє розширення, особливо на позначення стану (фізичного й психічного), додаткової характеристики суб'єкта тощо.

Форми родового відмінка в ролі іменної частини складеного присудка найбільш різноманітні за своїм виявом, проте всі вони близькі до первинної індивідуальної суб'єктивно-атрибутивної функції – “позиції синтаксичного ад'єктива” [3; 173]. О.О.Шахматов зазначав, що саме атрибутивний характер додатків (*людина високого зросту*), виражених формою родового відмінка, є “причиною вживання їх у функції присудка” [13; 178]. Причому тісний зв'язок суб'єкта й предикативної ознаки в таких випадках виявляється через їхні позиції (S → N₂), а також через відсутність зв'язки: ...*А тепер опинилися тут – у дикому незбагненному місці, де небо кольору крові...* (Л.Дереш); *Розумію, справа – державної ваги* (Л.Денисенко). Позначаючи ознаку, характеристику суб'єкта, неприйменникові форми для деталізації іменної частини обов'язково приєднують ад'єктиви: *Він був молодий, гарний і чисто аристократичної вдачі* (О.Кобилянська); - *І Пілат Понтійський пустив би був Ісуса Христа, хоч сам був не християнської віри* (Б.Антоненко-Давидович); - *Ми росли, діти наші множилися, всі одного духа* (В.Стеф.).

У складі такого присудка в ролі зв'язки можуть виступати абстрактні дієслова **бути**, **являти собою**: *Я тоді, як сидів поруч Франка, був противної думки* (В.Стефанік); ... *Для такого чоловіка саме чоловіча в'язниця аж ніяк не являє собою символа несвободи...* (Б.Жолдак); *А в хаті маєш сидіти, поки живота твого* (Л.Мартович).

Присудки, виражені дієслівними фразеологізмами, з іменною частиною у формі родового можуть позначати психічний процес: *Маланка не дуже няла віри тому* (М.Коцюбинський); *Свєраф Фірсович не поїняв віри власним вухам* (Б. Антоненко-Давидович); спостереження: *В один із таких вечорів він, сидючи в першому ряду, не зводив очей з її потилиці* (І.Роздобудько); набуття суб'єктом певної ознаки: ...*При зрості капіталізму вона [експлуатація селян] приймає форми гострої, смертельної боротьби* (М.Коцюбинський); діяльності: *Наробив довгів, а мене з дітьми в старці пускає* (Л.Мартович).

Форма родового відмінка здатна вживатися з великою кількістю прийменників. Зокрема, можна виділити такі словоформи з їхніми первинними відмінковими значеннями: конструкції **без**, **з(із) + N₂** – атрибутивний характер, конструкції **для**, **серед + N₂** – обставинний (зокрема, цільовий і локативний).

Із прийменником **без** словоформа позначає внутрішній або зовнішній стан суб'єкта, який характеризується відсутністю ознаки, позначуваної іменником: *Місто в нас невеличке, але не без заскоків* (Л.Дереш); *Та ще з японської [війни] без руки* (І.Жиленко); ...*Аби не говорили люди, що я без милосердя* (Л.Мартович). Іноді такі присудки можуть бути ускладнені однорідністю: *Я був без імені, роду й без племені* (М.Коцюбинський). Зважаючи на суперечності стосовно статусу речень із кількома присудками, варто звернути увагу на слова О.М. Пешковського. “Два або кілька присудків, об'єднаних одним підметом, при сурядності (а це найчастіше буває при саме при ньому) ... часто утворюють надзвичайно цілісні групи” [9; 476]. Тому в реченні *На зламі століття життя під степовим соняшним небом було копійчане, бездумне, без примушених днів, без непередбачених тривог* (В.Домонтович) частину *без примушених днів, без непередбачених тривог*, а також відіменниковий ад'єктив *бездумне (без думок)* кваліфікуємо як однорідні присудки.

Форма родового з прийменником **з(із)** у присудку з нульовою зв'язкою позначає родовід (рід, підвидом якого щось виступає): *Роман із породи хижаків* (О.Тарасов); *А ксьондзи всі з поляків?* (Л.Денисенко); *Все як із заліза...* (О.Кобилянська); а зі зв'язкою, вираженою повнозначним дієсловом, – психічний або фізичний стан суб'єкта: *Директор вийшов із трансу...* (Л.Дереш); *Ця жінка сьогодні вийшла з палицею* (М.Матіос).

Словоформи з прийменником **для** передають належність, призначення суб'єкта: ...*Відразу зрозуміло: ці хлібини для тикання носом дорогих гостей, а не для того, щоб їх їсти* (Л.Денисенко); *Або, може, рай не для хлопа* (Л.Мартович).

Поєднуючись із прийменником **серед**, форма родового є синкретичною: кваліфікується як іменна частина присудка й одночасно як обставина місця. Це пояснюється тим, що в ролі зв'язки виступають повнозначні синсемантичні дієслова, що вимагають обов'язкового локатива: **сидіти** (у значенні **жити**), **опинитися**. Проте структура речення вказує на те, що присудок позначає стан суб'єкта, його належність до певного соціального прошарку. Пор.: ...*І до давнього побратима ще по стамбульській неволі Филона Джелалія, який сидів серед реєстровиків на тім боці Дніпра...* (П.Загребельний) – сидів ким? - серед реєстровиків; сидів де? – на тім боці Дніпра; *Як могло статись, що він чи не перший опинився серед ворогів народу?* (Б. Антоненко-Давидович) – опинився ким? – серед ворогів народу.

Прийменково-іменні сполуки (часто дієслівного походження) з прийменником **до** являють собою стійкі одиниці фразеологічного характеру. Вони перебувають на шляху до перетворення у своєрідне предикативне поєднання непрямого відмінка з прийменником, зближуючись за семантикою з предикативним прислівником або дієсловом. Такі одиниці позначають стан: *Народ прийшов до тями* [отямився] (М.Соколян); *Їм ніколи не припадала ініша до впадоби* [подобалася], *крім Парасинки* (О.Кобилянська); *Їм [жидам], бачиш, не до шмиги* [не подобалося], *що Ісус Христос приїхав у Єрусалим* (Б. Антоненко-Давидович); *Розсипана сіль – до сварки* (Л.Денисенко).

У ролі іменної частини можуть виступати також прийменникові і безприйменникові форми знахідного відмінка. Аналізовані присудки характеризуються високим ступенем фразеологізації. Н.Г.Денисова, досліджуючи проблеми аналітизму іменного присудка, конструкції зі значенням стану на зразок **мати вигляд, вираз, подобу** тощо кваліфікує як аналітичні зв'язки [6; 2], що вживаються з обов'язковим предикативним компонентом – прикметником, виразником власне речового значення присудка, подібно до простого дієслівного відповідника. Проте ще В.В.Виноградов зазначав, що широкому розвитку категорії стану сприяє “поширення дієслівно-іменних зворотів, так званого “складеного” присудка” [2; 417], визначаючи подібні сполучення як присудки. Те, що іменник є основною акцентованою частиною присудка, можна довести на прикладі вживання з одним дієсловом різних іменників, які змінюють значення присудка: *Банзай зовсім не мав бажання зізнаватися собі у власних страхах* (Л.Дереш); *...І виявляла таку цікавість, ... немов сама мала надію незабаром віддатись* (М.Коцюбинський); *Ірця мала вигляд небожительки* (В.Слапчук). У кожному з речень саме семантика іменника є визначальною для формування не лише предикативного центру речення, а й субстанціальних та обставинних його поширювачів.

До власне фразеологізмів належать конструкції на зразок *Восени він старостів зашле...* (М.Коцюбинський), що позначають стосунок до об'єкта; *Щось тріснуло в снях, і Василько дав сторчачка в сніг* (М.Коцюбинський) – зміну місцеположення тощо.

Словоформа знахідного відмінка з прийменником **в(у)** характеризує суб'єкт за його внутрішнім або зовнішнім станом, властивістю: *Вони всі вже впали в маразм* (Л.Дереш); *Здавалось, він упав у транс* (Л.Дереш). Рідко такі одиниці містять при собі атрибутивний поширювач: *Тут Аза приходить в бурній настрій* (М.Вороний). Характерною рисою складених присудків з іменною частиною, вираженою формою знахідного відмінка з прийменником **в(у)**, є те, що в ролі зв'язки виступають метафоризовані повнозначні дієслова **вийти, вводити, упасти, подати, входити, заходити**, а основною частиною часто – девербативи: *Також із проходимими людьми заходив Гриць у бесіду* (Л.Мартович); *Незабаром після описаних подій Василь Слєпньов вийшов у відставку за власним бажанням* (В.Лис); *Кількома фразами він вводить нас в курс свого життя...* (М.Коцюбинський); *Вони [побутові речі] саме почали входити в моду* (Б.Жолдак). У реченнях *Хлоп'ята – в плач* (Остап Вишня); *І тики у кров* (Л.Денисенко) нульова або опущена зв'язка вказує на різку зміну стану суб'єкта. Є.Тимченко звернув увагу на такі форми знахідного відмінка, вказавши, що “прийменник **в(у)** з (дієслівним) іменем ... чергується з інфінітивом того самого кореня, що й речівник” або дієслово є еліпсованим [12; 28]: *танець танцювати, пісні співати*.

Фразеологічні сполучення з формою знахідного відмінка з прийменником **на** характеризуються тим, що позначають одне поняття й можуть бути замінені предикативними прикметниками: *Заробітки в колгоспі – курам на сміх* – смішні (В.Пеунов); *Такі люди при будь-якій владі на вагу золота* – вагомі, важливі (К.Скрябін); *Але анархові в цю хвилину несподівано прийшло на думку самому кинути запитання* (М.Хвильовий); *Накладати на себе руки – йому й на думку не може спасти* (Б. Антоненко-Давидович).

Одиничним прикладом репрезентовано вживання в ролі іменної частини складеного присудка форми знахідного відмінка з прийменником **під**: *А якраз на Зелені свята Явдошка і Корнило стали під вінець* (В.Лис), у якому дієслівно-іменну конструкцію можна замінити на дієслово **одружитися**.

У складі присудка можуть виступати неспеціалізовані форми орудного відмінка з прийменниками з і **під**. Конструкції **граер (з) + N₅** (нульова зв'язка) передають ознаку: *Бо він друг Вані Молдавана. А той, звісно, з націоналістичними вибриками* (Є.Дудар); *Дивиться, а він з бородою, як дід...* (М.Коцюбинський); конструкції з повнозначним дієсловом у ролі зв'язки **сор + граер (під)** – стан: *Вже понад два місяці я перебуваю під пресингом* (Л.Денисенко).

Основна семантика місцевого відмінка – позначення місця, простору, рідше вказівка на час події. Тому Г.О.Козачук, досліджуючи відмінкові форми іменника з прийменником **на**, й вказує на те, що “значна частина їх виявляє функціональний синкретизм, зокрема накладання на основне обставинне значення об'єктного, атрибутивного чи предикативного” [7; 27]. Проте таке зауваження варто зробити й стосовно інших форм місцевого, що можуть виступати частиною присудка.

Форма місцевого відмінка – єдина аналітична сполука, оскільки вона не може вживатися без прийменника. Присудкову позицію можуть посідати тільки словоформи з прийменниками **в(у), на, при**.

Однією з найбільш уживаних у ролі іменної частини складеного присудка є форма місцевого з прийменником **в(у)**. Основною частиною виступають субстантиви різної семантики. Позначаючи психічний, рідше фізичний стан, аналізовані сполучення переходять до розряду фразеологізованих одиниць, що поступово сприймаються як готові предикативні поєднання. Основною ознакою цих сполук є те, що в позиції іменної частини виступає субстантив на позначення психічного стану людини, певної емоції тощо, а зв'язкою є особові форми дієслова **бути**: *Навіть через багато років мати Ракиї була від Генерала в захваті* (О.Ульяненко); *Андрій був як у гарячці* (М.Коцюбинський); *Я була в прикрім положенні* (О.Кобилянська); *Він був у чудесній настрої* (М.Коцюбинський); *Алан Арт був у добромум гуморі* (М.Соколян).

Уживаними є також присудки, що позначають додаткову характеристику суб'єкта, ставлення до суб'єкта/об'єкта, мовлення, мислення: ...*Помолиться до матері божої, до тої, що в такій синій платині [хустці]* (Л.Мартович); *Не пам'ятає її у поганому настрої* (В.Слапчук); *Пан в постолах! Ха-ха!* (Коцюб.); *Вони [опозиційні], звичайно, не в пошані* (Я.Валетов); ...*Більшість тримає своє ім'я у тасмниці* (М.Соколян); - *Тепер вона в курсі* (Я.Валетов). Конструкції, у яких нульова зв'язка і девербатив, мають прості дієслівні відповідники: - *Я вже п'ять літ із братом у процесі за хату та й більше вже правдуватися не хочу* (Л.Мартович) – **суджуся**; *Якщо він теж у змові з Лордами, то як можна довірити йому життя і здоров'я Евана?* (М.Соколян) – **змовився**.

Присудки, до складу яких входить повнозначне дієслово, можуть позначати додаткову характеристику або стан суб'єкта. Зважаючи на те, що семантика присудка поєднує дві повнозначні одиниці, деякі вчені кваліфікують їх як присудки з предикативним означенням (О.О.Шахматов) або як складні присудки (О.М.Пешковський). У реченнях *Сьогодні Романа прийшла в інститутському платті* (В.Лис); *Другого дня Аркадій Петрович прокинувся в поганім настрої* (М. Коцюбинський); *Рудий ходить у неї в авторитетах* (Л.Денисенко); *Я цієї біди [гри в карти] навчився при війську, а в цивільнім стані я ніколи до того не беруся* (Л.Мартович) конструкція V_{cop}+N₆ позначає стан суб'єкта, відповідно сприймається як єдина предикативна одиниця.

Виступаючи іменною частиною присудка, форма місцевого з прийменником **на** позначає зовнішній або внутрішній стан суб'єкта: *Я була на сторожі* (Тарасов); *Вже день скінчився, засвітилася ніч, а я ще на ногах* (М.Коцюбинський); *П'ять літ Гнат Юра на чолі тепер уже столичного Державного драматичного театру імені Івана Франка* (Остап Вишня). Серед аналізованих форм виявлено й фразеологічні: *Я ці три тижні був на сьомому небі* (С.Пиркало). У таких конструкціях у ролі зв'язки виступає абстрактне дієслово **бути** (або зв'язка нульова), рідше (у фразеологізованих виразах) – повнозначне дієслово групи пересування: *Робота з клієнтами – на першому плані* (М.Гримич); *Вже кілька років носить на душі Серафим Кармаліта оцей важкий тягар – тасмне співробітництво в ГПУ* (Д.Гуменна).

Мінімально репрезентованою є група присудків, у формі місцевого відмінка з прийменником **при**. Такі конструкції є периферійними синтаксичними відповідниками простих дієслівних або складених присудків з іменною частиною, вираженою прикметником: *Ти гадаєш, що як він буде при війську [служитиме], то вони будуть за ним менше банувати?* (О.Кобилянська); *Це хіба би прирівняти до стада індиків, як вони при їді [їдять]* (Л.Мартович); - *Як я була при надії [вагітна], а він наптий прийшов, то й за волоси мене водив* (Л.Мартович).

Отже, виступаючи основним предикативним компонентом складеного іменного присудка, неспеціалізовані форми функціонують як периферійні (марковані) засоби, мають різноманітну семантику відмінків, що також маркована. Для безприйменникових форм родового в присудковій позиції властивим є семантика атрибути, для деяких прийменникових словоформ цього самого відмінка – семантика об'єкта, а для форм місцевого – накладання локативного відтінку тощо. Зважаючи на те, що заміщення позиції присудка неспеціалізованими формами є активним процесом, на часі актуальним є дослідження відмінково-іменникових словоформ в ускладнених конструкціях.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Виноградов В.В. О взаимодействии лексико-семантических уровней с грамматическими в структуре языка // Мысли о современном русском языке. – М., 1969. – 216 с.
2. Виноградов В.В. Русский язык: Грамматическое учение о слове. – М., 1947. – 784 с.
3. Вихованець І.Р. Система відмінків української мови. – К.: Наукова думка, 1987. – 233 с.
4. Грищенко А.П. Прикметник в українській мові. – К.: Наукова думка, 1978. – 207 с.
5. Груднева Г.Н. Составное, или сложное, сказуемое в современном русском языке: Автореферат дис. ... кандидата филол. наук – Львов, 1954. – 16 с.
6. Денисова Н.Г. Проблема анализизма форм составного именного сказуемого в современном русском языке: Автореферат ... кандидата филол. наук / Московский обл. пед. ин-т имени Н.К.Крупской. – М., 1980. – 16 с.
7. Козачук Г.О. Семантико-граматичні функції місцевого відмінка з прийменником **на** у структурі речення // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць / Відп. редактор А.П.Грищенко. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2006. – Випуск 2. – С. 24 – 31.
8. Лекант П.А. Типы и формы сказуемого в современном русском языке. – М.: Высшая школа, 1976. – 145 с. – Библиограф.: с. 137 – 139.
9. Пешковский А.М. Русский синтаксис в научном освещении. – М.: Наука, 1956. – 420 с.
10. Площ М.Я. Прийменниково-відмінкова форма іменника у функції іменного складеного присудка // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови: Збірник наукових праць / Відп. Редактор М.Я.Площ. – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2007. – Випуск 3. – С. 47 – 53.
11. Потєбня А.А. Из записок по русской грамматике. – М., 1958. – Т. I - II. – 536 с.
12. Тимченко С.К. Акузатив в українській мові. – К., 1928. – 101 с.
13. Шахматов А.А. Синтаксис русского языка / Вступ. статья д-ра филол. наук, проф. Е.В.Клобукова; редакция и комментарии проф. Е.С.Истриной. 3-е изд. – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 624 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Олеся Сулима – аспірант кафедри української мови Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова.
Наукові інтереси: синтаксис української мови

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КІРОВОГРАДСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Серія:
Філологічні науки
(мовознавство)

Випуск 75 (2)

Кіровоград – 2008

**ББК 83.34 УКР 6
Н 34**

Наукові записки. – Випуск 75 (2). – Серія: Філологічні науки (мовознавство): У 5 ч. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2008. – 352 с.

ISBN 966-8089-24-3

До наукових записок увійшли статті, присвячені дослідженню актуальних питань різних галузей сучасного мовознавства – граматики, дериватології, ономастики, когнітивної літвістики, лінгвістики тексту, перекладу та ін.

Збірник розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів філологічних факультетів, а також учителів-словесників.

Друкується за ухвалою вченої ради Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка
(протокол № 18 від 25.02.2008 року).

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

1. Василь Ожоган	– доктор філологічних наук, професор
(відповідальний редактор).
2. Григорій Клочек	– доктор філологічних наук, професор.
3. Болеслав Кучинський	– кандидат філологічних наук, професор.
4. Василь Лучик	– доктор філологічних наук, професор.
5. Володимир Манакін	– доктор філологічних наук, професор.
6. Василь Марко	– доктор філологічних наук, професор.
7. Володимир Панченко	– доктор філологічних наук, професор.
8. Валентина Паращук	– кандидат філологічних наук, професор.
9. Олег Поляруш	– доктор філологічних наук, професор.
10. Олена Семенець	– доктор філологічних наук, доцент.
11. Олег Семенюк	– доктор філологічних наук, професор.
12. Інна Демешко	– кандидат філологічних наук, доцент
(відповідальний секретар).

ISBN 966-8089-24-3

**© Кіровоградський державний педагогічний
університет імені Володимира Винниченка, 2008**

ЗМІСТ

2.1. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ГРАМАТИКИ.....	3
<i>ОЖОГАН В.</i> ВАЛЕНТНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЗАЙМЕННИКОВИХ ПРЕДИКАТИВ У РЕЧЕННЄВІЙ СТРУКТУРІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	3
<i>ПАСЛАВСЬКА А.</i> НЕЙТРАЛЬНЕ ТА КОНТРАСТНЕ ЗАПЕРЕЧЕННЯ: ТИПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ.....	5
<i>МАКСИМЧУК Б.</i> ЛОГІЧНА ВАЛЕНТНІСТЬ КВАЛІФІКАТИВНИХ СЛІВ ТА ЇЇ РОЛЬ У РЕАЛІЗАЦІЇ ГРАМАТИЧНОГО КОНЦЕПТУ ЧАСТИНИ МОВИ.....	10
<i>ГРЕБ М.</i> ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗІСТАВНИХ КОНСТРУКЦІЙ УСКЛАДНЕНОЇ СЕМАНТИКИ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	14
<i>ДОЛГОПОЛОВА Л.</i> СТРУКТУРА ИНФІНИТИВА В ДИАЛЕКТАХ ДРЕВНЕНЕМЕЦЬКОГО ЯЗЫКА	17
<i>ДЕНИСЕНКО О., ГОРБІВНЕНКО М.</i> ПРО СИНТАКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ГАЗЕТНИХ ЗАГОЛОВКІВ І ПІДЗАГОЛОВКІВ (НА ПРИКЛАДІ ВИДАННЯ "УКРАЇНА МОЛОДА")	22
<i>КОТОВСЬКІ Г.</i> СТАНОВЛЕННЯ КАТЕГОРІЇ ПАСИВУ ЯК РІЗНОВИДУ ПРЕДИКАТИВНОГО ЗВ'ЯЗКУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	25
<i>КУЗЕНКО Г.</i> ГРАМАТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЕМОТИВНИХ ВИСЛОВЛЕНЬ НЕГАТИВНОЇ ОЦІНКИ	27
<i>ЛЕМБИК С.</i> РЕЧЕННЯ / ВИСЛОВЛЕННЯ ЯК ЛІНГВІСТИЧНИЙ ЗНАК (НА МАТЕРІАЛІ БЕЗСПОЛУЧНИКОВИХ СКЛАДНИХ РЕЧЕНЬ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ)	31
<i>ПОМ'ЯНСЬКА К.</i> ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ЧАСТИН МОВИ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ ГРАМАТИЦІ.....	34
<i>СНІСАРЕНКО І.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ПРЕДИКАТИВНІСТЬ В ІНФІНТИВНОМУ РЕЧЕННІ	38
<i>СУХОРОЛЬСЬКА С., КОЛПАКОВА Г.</i> КОРЕЛЯЦІЯ МОНОЛЕКСЕМНОГО ТА ПОЛІЛЕКСЕМНОГО ВИРАЖЕННЯ АНГЛІЙСЬКОГО ПРЕДИКАТА.....	41
<i>АЛЕКСАНДРОВА В.</i> СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЕЛІПСОВАНОГО РЕЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	43
<i>ГАВРИЛЮК О.</i> КАТЕГОРІЯ ДОПУСТОВОСТІ В ЛОГІКО-ФІЛОСОФСЬКОМУ Й СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНОМУ АСПЕКТАХ	47
<i>ГРИЖАК Л.</i> МОВНО-ПРАГМАТИЧНІ ЧИННИКИ КАТЕГОРІЇ ОЗНАЧЕНОСТІ/НЕОЗНАЧЕНОСТІ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	51
<i>КИШКО С.</i> К ВОПРОСУ О ПЛАНЕ ВЫРАЖЕНИЯ КАТЕГОРИИ МОДЕРАЦИИ.....	54
<i>КОБЧЕНКО Н.</i> ДОЦЕНТРОВЕ СПРЯМУВАННЯ ЛОКАТИВА.....	57
<i>ЛЕОНІДОВ О.</i> СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНФІНТИВНОГО ПІДРЯДНОГО РЕЧЕННЯ МЕТИ В ІСТОРИЧНІЙ ПЕРСПЕКТИВІ	60
<i>ЛЫМАРЕНКО Е.</i> МОРФОЛОГИЧЕСКАЯ И СЕМАНТИЧЕСКАЯ СТРАТИФИКАЦИЯ ПРЕДИКАТИВНОЙ СИНТАКСЕМЫ В СОВРЕМЕННОМ АНГЛИЙСКОМ ЯЗЫКЕ.....	63
<i>МЕЛЕШКЕВИЧ Л.</i> ФУНКЦІОНАЛЬНО-ГРАМАТИЧНІ ТА СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРЕДИКАТИВ ДІЇ В АНГЛОМОВНИХ ТЕКСТАХ ЕНЦИКЛОПЕДИЧНИХ СТАТЕЙ.....	68
<i>МОГИЛА Л.</i> ТРАНСПОЗИЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ТЕПЕРІШНЬОГО ЧАСУ СУЧАСНОЇ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ.....	71
<i>МОРГУНОВА О.</i> ЗНАЧЕНИЕ ПОСЕССИВНОСТИ В АНГЛИЙСКОМ ГЛАГОЛЕ GIVE И УКРАИНСКОМ ГЛАГОЛЕ ДАВАТИ.....	75

<i>ОГЛАШЕННИЙ Р.</i> ЕРГАТИВНА КОНСТРУКЦІЯ РЕЧЕННЯ ТА ЕРГАТИВНІ ДІЄСЛОВА ЯК ПРОЯВИ ЕРГАТИВНОСТІ В МОВАХ НОМІНАТИВНОЇ ТИПОЛОГІЇ.....	78
<i>ОЖОГАН А.</i> СТРУКТУРА Й СЕМАНТИКА СУБ'ЄКТНИХ ДІЄСЛІВНИХ ДЕСТРУКТИВНИХ ПРЕДИКАТИВ У НІМЕЦЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	81
<i>ОКСАНИЧ М.</i> ОСОБЛИВОСТІ ПОРЯДКУ СЛІВ У ПРОСТОМУ ДАВНЬОВЕРХНЬОНІМЕЦЬКОМУ РЕЧЕННІ	86
<i>ОЛІЙНИК Е.</i> ЯВИЩЕ СИНКРЕТИЗМУ В СИСТЕМІ З'ЯСУВАЛЬНИХ СКЛАДНОПІДРЯДНИХ РЕЧЕНЬ	89
<i>ОСТРЕЦОВА И.</i> ОПИСАТЕЛЬНЫЕ ПРЕДИКАТЫ С ГЛАГОЛЬНЫМ КОМПОНЕНТОМ «ПРОИСХОДИТЬ» В СФЕРЕ СПЕЦИАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ.....	92
<i>ПАНЧЕНКО К.</i> ЗВ'ЯЗОК ІМПЕРФЕКТИВНИХ ДІЄСЛІВ ТА ЗНАЧЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ЧАСУ В НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	96
<i>ПШЕНИЧНА І.</i> СЕМАНТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ДІЄСЛІВНИХ ПРЕДИКАТИВ ІЗ МУЛЬТИПЛІКАТИВНИМ ЗНАЧЕННЯМ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ	101
<i>ПЯНКОВСЬКА І.</i> РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ СУБ'ЄКТА В КОНСТРУКЦІЯХ ІЗ ПРЕДИКАТАМИ СТАНУ В НІМЕЦЬКІЙ Й УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	104
<i>СІКОРСЬКА О.</i> ОСОБЛИВОСТІ МОРФОЛОГІЧНОГО ВИРАЖЕННЯ ФУНКЦІЇ НЕОБХІДНОСТІ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ.....	107
<i>СУЛИМА О.</i> НЕСПЕЦІАЛІЗОВАНІ СЛОВОФОРМИ В РОЛІ ІМЕННОЇ ЧАСТИНИ СКЛАДЕНОГО ПРИСУДКА	109
<i>ТАТАРОВСЬКА О.</i> НЕПАРНІ ЗАПЕРЕЧНІ СТРУКТУРИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.....	114
<i>ШЕВЧУК О.</i> ПРОПОЗИЦІЯ ЯК СТРУКТУРА СЕМАНТИЧНОГО ЗМІСТУ КОНСТРУКЦІЙ NN, N'SN, NOFN	117
<i>ЯКУБЕНКО І.</i> ДО ПИТАННЯ ПРО ЗАСОБИ АКТУАЛЬНОГО ЧЛЕНУВАННЯ РЕЧЕННЯ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	120
<i>ЯЦЕНКО П.</i> ДИСКУРСИВНА СПЕЦИФІКА СУРЯДНО-ПІДРЯДНОГО ПОЛІНОМУ	124
2.2. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОНЕТИКИ ТА ФОНОЛОГІЇ.....	127
<i>ВАСЬКО Р.</i> СИНТАГМАТИКА ПЕРВИННИХ ФОНОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У КОНСОНАНТНИХ ГРУПАХ ДАВНЬОГЕРМАНСЬКИХ МОВ	127
<i>ШТАКІНА Л.</i> СОЦІОФОНЕТИЧНИЙ АСПЕКТ ЖАНРОВОЇ ДИНАМІКИ	131
<i>ВАЛІГУРА О.</i> НЕЙРОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ УСНОГО МОВЛЕННЯ БІЛІНГВА.....	135
<i>КОЧУБЕЙ В.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИМОВНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ В ІНШОМОВНОМУ МОВЛЕННІ.....	139
<i>ПАРАЩУК В.</i> СУЧАСНА БРИТАНСЬКА ОРФОЕПІЧНА НОРМА СЛОВА: ТЕНДЕНЦІЇ ВАРІЮВАННЯ ФОНЕМНОГО СКЛАДУ (НА МАТЕРІАЛІ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ)	143
<i>РУДІК І.</i> ВАРИАТИВНЫЕ ПРОСОДИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ АНГЛОЯЗЫЧНОЙ ПРОПОВЕДИ.....	148
<i>ВЕРЕЩАК Ю.</i> ВАРИАТИВНІСТЬ ФОНЕМНОЇ СТРУКТУРИ СЛОВА В НОРМАТИВНОМУ АСПЕКТІ (НА МАТЕРІАЛІ БРИТАНСЬКОГО ВОКАЛІЗМУ).....	154
<i>DOLYNA A.</i> CRITICAL APPROACH TO CHANGING FOSSILIZED PRONUNCIATION.....	157
<i>ГРИШИНА Т.</i> ПРОЯВЛЕННЯ ДЕКОДИФІКАЦІЇ ПРОИЗНОСИТЕЛЬНОГО СТАНДАРТА В СМІ ГЕРМАНІЇ	160
<i>ЗІНЧЕНКО О.</i> ВПЛИВ ГЕНДЕРНОГО ФАКТОРУ НА РЕАЛІЗАЦІЮ УСНОГО СПОНТАННОГО МОВЛЕННЯ	164

<i>КОМАР Л.</i> ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЧАСТКОВО АСИМІЛЬОВАНИХ ЛЕКСИЧНИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ БРИТАНСЬКОЇ ТА АМЕРИКАНСЬКОЇ ВИМОВНИХ НОРМ).....	167
<i>КРАСОВСЬКА І.</i> АКУСТИЧНІ КОРЕЛЯТИ ЕМОЦІЙНОГО СЦЕНАРІЮ В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ.....	171
<i>МІЩЕНКО Н.</i> DIE VARIETÄT DER STANDARDSPRACHE IN BUNDESREPUBLIK DEUTSCHLAND.....	176
<i>РУДКІВСЬКИЙ О.</i> МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ПРОВЕДЕННЯ СЛУХОВОГО АНАЛІЗУ СПОНТАННОГО МОВЛЕННЯ НОСІЇВ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	179
<i>ТЕСЛЕНКО Ю.</i> ЧАСТОТНІ ОСОБЛИВОСТІ АЛІТЕРУЮЧИХ СИМПЛЕКСІВ ПОЕМИ “БЕОВУЛЬФ”.....	182
<i>ТИЩЕНКО Т.</i> МАКСИМУМ ЧАСТОТИ ОСНОВНОГО ТОНУ ЕКСПЛІЦИТНИХ ОЦІННИХ ВИСЛОВЛЕНЬ У АНГЛОМОВНОМУ ДІАЛОГІЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	186
<i>ШНУРОВСЬКА Л.</i> ТИПОЛОГІЯ ПРОСОДИЧНОЇ ІНТЕРФЕРЕНЦІЇ.....	189
<i>ЮЩЕНКО Г.</i> СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОСОДИЧНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО ОФІЦІЙНО-ДІЛОВОГО ДІАЛОГІЧНОГО МОВЛЕННЯ.....	192
2.3. СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ АСПЕКТИ, ВЗАЄМОДІЯ ТА КОНТАКТУВАННЯ МОВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	196
<i>ЗАЦНИЙ Ю.</i> ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ В США І ЛЕКСИКО-ФРАЗЕОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	196
<i>КИЯК Т.</i> МОВНА ПОЛІТИКА: СВІТОВИЙ ДОСВІД, УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ.....	199
<i>БЕХТА І.</i> СОЦІОПРАГМАТИЧНІ АСПЕКТИ АНГЛОМОВНОГО ПОСТМОДЕРНІСТСЬКОГО ТЕКСТУ.....	205
<i>PROF. DR. RICHARD J. BRUNNER M.A.</i> VERÄNDERT SPRACHE DIE WELT? WORTSCHATZ; WELTBILD; WIRKLICHKEIT.....	209
<i>THOMAS GÖTTINGER</i> BAUPLANUNG UND BAURECHT: BEITRÄGE ZUR ENTSTEHUNG DER EUROPÄISCHEN STADT AM BEISPIEL MÜNCHEN.....	217
<i>DORDA S.</i> THE MALE-AS-THE-NORM SYNDROME (ABOUT SOME ASPECTS OF GENDER BIAS IN THE ENGLISH LANGUAGE).....	222
<i>КОВАЛЬ І.</i> ЗАПОЗИЧЕННЯ АНГЛО-АМЕРИКАНІЗМІВ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ.....	226
<i>КОЗАЧИШИНА О.</i> ОБРАЗ ОПОВІДАЧА В РАКУРСІ ГЕНДЕРНОЇ СПЕЦИФІКИ КОМУНІКАТИВНОГО СТИЛЮ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ: ІНДИВІДУАЛЬНО-АВТОРСЬКИЙ АСПЕКТ.....	229
<i>КРАВЧЕНКО Т.</i> ОСНОВНІ СПОСОБИ ОСВОЄННЯ ТЕРМІНІВ-ЗАПОЗИЧЕНЬ ЕКОНОМІКИ АПК.....	231
<i>HAIRA LACMANOVIC-HEYDENREUTER</i> „GERMANISIERUNG“ IN GALIZIEN UND DALMATIEN: ANMERKUNGEN ZUR SPRACHEN- UND MINDERHEITENPOLITIK IN DER ÖSTERREICHISCHEN MONARCHIE UM 1900.....	234
<i>МАЛЕВИЧ Л.</i> ДО ПРОБЛЕМИ ЗАПОЗИЧЕНЬ В УКРАЇНСЬКІЙ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	244
<i>МАНАКІНА Н.</i> БЛІНГВІЗМ УКРАЇНСЬКОГО ЖУРНАЛІСТА.....	247
<i>СИДОРЕНКО С., ДОБНЯ Т.</i> ФОРМУВАННЯ ПІДЖИНІВ ТА КРЕОЛІВ ЯК СОЦІОЛІНГВІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС.....	250
<i>СИДОРУК Г., СЕМЕНОВА В.</i> ЛЕКСИКОН СУЧАСНОГО ФЕМІНІЗМУ.....	252

ХОМЕНКО Т. ВПЛИВ ЕКСТРАЛІНГВАЛЬНИХ ФАКТОРІВ ПОЛІЕТНІЧНОГО ТА ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ НА ЗБАГАЧЕННЯ ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ЧЕРЕЗ ЗАПОЗИЧЕННЯ ЛАТИНІЗМІВ.....	256
АКСЮТИНА О. СЕМАНТИКА АВТОХТОННИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ ТА ЇХ КОНВЕРТОВАНИХ ПОХІДНИХ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	260
БАКАЛИНСКИЙ М. ОМОНИМИЯ И СИНОНИМИЯ В СОЦИОЛЕКТЕ ИТАЛО-АМЕРИКАНСКОЙ МАФИИ: ЛИНГВОКОГНИТИВНЫЙ АСПЕКТ	263
БОРОДУЛІНА О. ЛЕКСИЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ АВТОСТЕРЕОТИПУ "AMERICAN"	267
ВАСИЛЕНКО Д. "ТЕХНОЛОГІЧНІ ПОКОЛІННЯ" ВІЙН У ХХ – НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ І ЗМІНИ У ВІЙСЬКОВІЙ ЛЕКСИЧНІЙ ПІДСИСТЕМІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	270
ВЕРНИГОРА В. РАЗВИТИЕ НАЦИОНАЛЬНЫХ ЯЗЫКОВ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ.....	274
ВИДИШКО Н. ВИЩА ОСВІТА В КАНАДІ: ЗМІСТ, ПРОФЕСІЙНА ЗОРІЄНТОВАНІСТЬ	277
ГОЛОВАТЮК Н. МОЛОДІЖНИЙ СЛЕНГ ЯК ВІДОБРАЖЕННЯ ПРОЦЕСУ КУЛЬТУРНОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ.....	281
ДЕМЧУК А. ВЕРБАЛІЗАЦІЯ ЗВУЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО РЕЧЕВОГО ГОЛОСА КАК ИСТОЧНИКА ИНФОРМАЦИИ О ПОЛОВОЙ И ВОЗРАСТНОЙ ПРИНАДЛЕЖНОСТИ ГОВОРЯЩЕГО.....	284
ІВАНОВА О. ПОНЯТТЯ ПРЕСТИЖУ ЯК ВИЗНАЧАЛЬНОГО ФАКТОРУ МОВНОЇ ГРАДАЦІЇ В ЛІНГВІСТИЧНІЙ РЕАЛЬНОСТІ ІСПАНІЇ.....	287
КОЛЕСНИЧЕНКО Н. ГЕНДЕРНЫЕ ИССЛЕДОВАНИЯ: ИСТОКИ.....	291
ЛЕЛЕКА Т. АНГЛІЙСЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В МОВІ РОСІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ ЯК ПРОЯВ НОВОЇ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНОЇ РЕАЛЬНОСТІ.....	295
МІСЯГІНА І. ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ РЕАЛІЗАЦІЇ КОМУНІКАТИВНОЇ СТРАТЕГІЇ УХИЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ТЕКСТІВ ПОЛІТИЧНИХ ІНТЕРВ'Ю)	299
ПАВЛЕНКО Л. РОЛЬ ВСЕСВІТНЬОЇ СЛУЖБИ РАДІОМОВЛЕННЯ УКРАЇНИ В ПРОЦЕСІ КОНСОЛІДАЦІЇ ПРЕДСТАВНИКІВ УКРАЇНОМОВНОЇ СПІЛЬНОТИ В РІЗНИХ ЧАСТИНАХ СВІТУ.....	304
ПАНТУС Л. ЧЕСЬКА ЛІНГВЕМА УКРАЇНИ: НАСЛІДКИ ФУНКЦІОНУВАННЯ У ПОЛІЕТНІЧНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	308
ПЕТРЕНКО Н. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАЙМЕННИКІВ У ВІДОБРАЖЕННІ СЛОВЕСНИХ ОБРАЗІВ (НА МАТЕРІАЛІ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ).....	311
ПОЗДНЯКОВ О. СОЦІАЛЬНО-ВІКОВА ГРУПА "МОЛОДЬ" ЯК НОСІЙ СПЕЦИФІЧНОГО МОВНО-КОМУНІКАТИВНОГО ЗРАЗКА	314
ПРИСТАЙ С. ПРОБЛЕМА ІНШОМОВНИХ ВПЛИВІВ НА НАЦІОНАЛЬНУ КУЛЬТУРУ У ПРОСТОРІ МЕДІАДИСКУРСУ.....	318
СКОРЕЙКО-СВІРСЬКА І. ЗАПОЗИЧЕННЯ ТЕРМІНІВ ЯК РЕЗУЛЬТАТ МОВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ	320
СТОЙКОВА Г. ДО ПИТАННЯ МОВНОГО БУДІВНИЦТВА В ОРГАНАХ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ МІСТА МИКОЛАЄВА В КІНЦІ ХХ –НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	324
ТКАЧ М. ЛЕКСИЧНІ ТА ГРАМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВЛЕННЯ ЯК КОМПОНЕНТ ЕТНОБІОСОЦІОЛОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІНДИВІДУМА.....	327
ФЕРЯБОВ І., ФЕРЯБОВА Г. РОЛЬ ЭТНОЛИНГВИСТИЧЕСКОЙ ЭКОЛОГИИ В ПРОЦЕССЕ СОХРАНЕНИЯ УМИРАЮЩИХ ЯЗЫКОВ	332

ФРЕНКЕЛЬ О. ОСОБЛИВОСТІ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ ГЕНДЕРНОЇ РОЛІ “MAN” (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКИХ ПАРЕМІЙ).....	336
ЦАРЬОВА Л. АНГЛІЙСЬКІ, УКРАЇНСЬКІ ТА РОСІЙСЬКІ НЕОЛОГІЗМИ У СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОМУ АСПЕКТІ.....	339
ЧМЕЛЬ Г., ЧМЕЛЬ В. ТЕРМІНОЛОГІЧНА СІНОНІМІЯ У ВЗАЄМОДІЇ ТА КОНТАКТУВАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	342